

Sagan om Professor Salvatius

Mats Bergstrand, chef för DN-debatt, efterlyser 070113 i DN “kommentarer och analyser av de (med offentliga medel finansierade) främsta forskarna”, som han finner saknas, eftersom “forskarnas karriär inte främjas av att de visar stort intresse att förmedla sina landvinningar till allmänheten”. Här följer en illustration till Bergstrands tes i form av en sannsaga:

Professor Salvatius (anhängare av Galileo’s matematiska reformskola) är Kungarikets “främste forskare” inom tillämpad matematik, grunden för teknik och naturvetenskap, en av få forskare som erhållit Humboldts forskningspris och som finns med på ISIHighlyCiteds lista över världens mest citerade forskare, författare till ett stort antal vetenskapliga artiklar och många böcker. Prof. S har genom sin världsledande forskning under 30 års tid kommit till insikten att utbildningen vid teknisk högskola i Kungariket är omodern både till form och innehåll, eftersom datorrevolutionen inte fått annat än marginellt genomslag. Kort sagt, utbildningen ser idag väsentligen likadan ut som för snart 50 år sedan, då Prof. S själv var teknolog. Speciellt är grunden för teknisk utbildning, matematiken, väsentligen opåverkad av datorns existens. På Galileos tid var frågan om jorden går kring solen eller ej; frågan idag är om datorberäkning är grunden för vår tids matematik eller ej.

Prof. S påstår, bl a i debattartiklar till “allmänheten”, att en sådan omodern teknikutbildning minskar Kungarikets förmåga att klara den globala konkurrensen. Prof. S påstår att en modern teknikutbildning kan skapas, om matematikutbildningen reformeras så att datorns enorma beräkningskraft utnyttjas. Prof. S påstår att en sådan reform skulle ge en turbo till en motor som nu går på lågvarv utan kompression med omodernt ineffektivt drivmedel och dålig smörjning. Prof. S presenterar tillsammans med medarbetare ett konkret reformprogram som genomförs vid en stiftelsehögskola, och som väcker stort intresse världen runt eftersom det är unikt i sin nya syntes av matematik, beräkning och tekniktillämpning.

Men det budskap och den reform Prof. S presenterar uppfattas inte positivt av de matematikinstitutioner som (med offentlig finansiering) har till uppgift att sörja för att Kungariket har en modern väl fungerande matematikutbildning. Prof. S avstängs från undervisning eftersom han påstås förvilla studenterna med nya ideer. Men Prof. S ger sig inte, utan lyckas med hjälp av hängivna medarbetare införa reformen vid en sektion vid högskolan och (lyckosamt) driva densamma under flera år, innan det går så bra att Prof. S tillsammans med sina medarbetare tvingas lämna sin matematikinstitution vid stiftelsehögskolan och

reformen krossas, och allt återgår till det gamla. Samtidigt utsätts Prof. S för en hatkampanj från Matematikersamfundet i Kungariket.

Prof. S skattar sig nu lycklig att vara en av de få kvarlevande professorerna med Kunglig Fullmakt, en gång inrättad för att garantera tankens och ordets frihet i vetenskapens tjänst, vilket gör att Prof. S kan rädda sig till en professur vid den Kungliga Tekniska Högskolan. I september 2006 skickar han ett brev till den Nye Utbildningsministern, inkl ett ex av den bok om modern matematikutbildning han skrivit, dedicerad till ministerns företrädare, med förslag till möte för presentation av fakta. Den Nye Utbildningsministern, som ställer krav på (hög)skolan och lovar Nobelpris till Kungariket, låter då meddela att hans alamanacka är fulltecknad. Punkt. Slut på sagan!?

Där står vi alltså nu i början av 2007. Teknisk utbildning i Sverige är lika omodern som förra året, matematikinstitutionerna i landet vill inte höra talas om reform, lärarutbildningen har gått i väggen, matematikdelegationen är begravd, Ingenjörsvetenskapsakademien sover och Nye Utbildningsministerns alamanacka är fulltecknad. Sveriges konkurrenskraft är i fara, men ingen ansvarig verkar kunna förstå situationens allvar och att det finns möjligheter att utnyttja "landvinningar" av en av landets "främsta forskare"?

Återstår bara en möjlighet: Allmänheten. Men vad kan allmänheten säga om matematikutbildning? Vi har ju alla lärt i skolan att matematik är det bara några få matematiksnillen som begriper, och vi lider ju alla av mer eller mindre allvarliga former av matematikskräck. Hur skulle vi kunna ifrågasätta, om inte ens en världsledande forskare som Professor Salvatius kan?

Ovanstående inlägg skickades till DN-Debatt 070114. Redaktör Mats Bergstrand lät 070119 meddela att av "utrymmesskäl inlägget inte kan publiceras". Inte heller Mats Bergstrand tycks förstå. Kan någon läsare av Ny Teknik förstå situationens allvar?

Ovanstående inlägg skickades till Ny Teknik 070123. Debattredaktör Marie Feuk låter meddela att inte heller Ny Teknik har något utrymme för Prof. S., även om problemets stora betydelse medges.

Vad säger Svenskt Näringsliv?

Claes Johnson

Professor vid Kungliga Tekniska Högskolan